

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 14, 14. juni 2018

Indhold

MARK

- Aktuelt i marken
- Aflugning af flyvehavre
- Bekæmpelse af kvik og rodukrudd før høst
- Regler for slåning af støtteberettigede arealer med græs
- Vanding uge 24

ARRANGEMENTER OG KURSER

- GØRDING - sortsdemo i samarbejde med Danish Agro
- HJERM - Planteaften Ytteborg 2018

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholt

Så kom der lidt regn – ca. 10 mm, men desværre er der ikke udsigt til, at der vil komme ret meget mere de næste 10 dage. Et af de store spørgsmål i øjeblikket er derfor, om det kan betale sig at svampesprøjte mere i vårsæd og hvede. På nuværende tidspunkt er der stor forskel på udviklingen i de enkelte marker – nogen steder står det godt, og andre steder er det et spørgsmål om, hvor meget der bliver at høste, hvis der ikke snart kommer betydelige mængder regn. Det vil derfor bero på en individuel vurdering i de enkelte marker, om hvad der skal gøres – kontakt evt. din planterådgiver og få hjælp til afgørelsen.

Vinterhvede

Hveden er nu mange steder i stadie 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Hvedens udvikling er dermed ca. 2 uger længere fremme end normalt. Som det ser ud i øjeblikket kan septoria ikke nå at blive et problem i år. Det er derfor kun gulrust og brunrust, der kan

gøre skade på hveden. **Gulrust** finder vi fortsat en del af i Kalmar, men ellers er det meget begrænset, hvad vi ser i andre sorter. **Brunrust** har vi endnu ikke set væsentlige angreb af. **Bladlus** har haft det godt i det varme vejr, og vi finder nu lus i stort set alle marker, dog er der knap så mange tættest på vestkysten. Skadetærsklen er 40 % angrebne strå eller 25 % angrebne strå ved samtidig behov for svampebekæmpelse

Forslag:

Er skadetærsklen for lus overskredet, anbefaler vi en bekæmpelse nu, og er hveden endnu ikke svampesprøjtet, eller er det mere end 3 uger siden, tilsættes et svampemiddel med rust effekt i ¼ normaldosering. Er hveden i stadie 71 anbefaler vi at bruge 0,4 Viverda + Ultimate, hvis hveden kun er i stadie 69 kan der også anvendes 0,4 Bell/0,3 Prosaro/0,3 Orius

Vårbyg

Der er stor forskel på udviklingen i vårbyg – nogle marker er endnu ikke skredet igennem og andre er allerede afblomstrede. Svampesygdommene er ikke særlig udbredte i år. Bygbladplet og bygrust er mest udbredte og bekæmpelse anbefales frem til stadie 65 (blomstring) ved hhv. 25 % og 10 % angrebne planter. **Bladlus** finder vi også i vårbyggen og her er skadetærsklen den samme som i hvede. I vårbyggen sidder lusene dog oftest i bunden af afgrøden og kan derfor være vanskelige at bekæmpe. Pirimor giver god dampeffekt og gør det lettere at bekæmpe bladlus i bunden af afgrøden. **Kornbladbillelarver** er også ret udbredte, men er i mange marker ikke længere aktive. Bekæmpelse anbefales kun frem til begyndende skridning.

Forslag:

Er skadetærsklen for lus overskredet anbefaler vi en sprøjtning nu med 0,15 kg Pirimor G. Anvend godt med vand – 200 l ved sprøjtning på tørre blade. Kan der ikke skaffes Pirimor kan der i stedet anvendes et pyretroid, f.eks. 0,15 kg Karate. Til svampebekæmpelse, hvor skadetærsklen er overskredet, og hvor der endnu ser ud til at kunne blive en fornuftig avl og afgrøden endnu ikke er fuld gennemskredet, anbefaler vi en sprøjtning med 0,3 l Propulse + 0,25 l Comet Pro. Er afgrøden meget tørkestresset kan i stedet anvendes en lidt billigere løsning f.eks. 0,2 l Orius + 0,2 l Comet Pro.

Havre

Havren er nu også gennemskredet de fleste steder. I enkelte marker finder vi meget meldug ellers er havren stort set fri for svampesygdomme. Meldug bekæmpes i stadie 51-65 ved over 75 % angrebne planter. Bladlusangrebene er på niveau med angrebene i vårbyggen

Forslag:

Bladlus bekæmpes, hvis skadetærsklen er overskredet som i vårbyg, og er der samtidig meget meldug tilsættes 0,3 l Orius.

Hestebønner

Vi finder pt ingen svampesygdomme i hestebønnerne – der er dog nogle sorte pletter som godt kan ligne svampesygdommen chokoladeplet, men det er dog bare nogle fysiologiske pletter. Vi finder enkelte kolonier med bedebkladlus. Skadetærsklen er 10 % angrebne planter.

Forslag:

Er skadetærsklen for lus overskredet anbefaler vi en sprøjtning med 0,15 kg Pirimor G. Kan Pirimor ikke skaffes, kan der bruges et pyrethroid f.eks 0,15 – 0,2 l Mavrik eller 0,2 – 0,25 kg Karate. Karate har bimærke og må over blomstrende afgrøder kun anvendes uden for biernes flyvetid, dvs. efter kl. 21 og før kl. 03. Overvej tilsætning af 0,3 Orius mod svampe i vandede marker.

Aflugning af flyvehavre

Af planterådgiver Henning Frostholm

Det er lovbestemt, at alle arealer skal holdes fri for flyvehavre

Når kornafgrøderne er gennemskredet, vil flyvehavren de fleste steder også være gennemskredet og dermed mulig at se, så en effektiv aflugning kan ske. Også arealer, hvor der er foretaget kemisk bekæmpelse af flyvehavre, skal efterses. Enkelte flyvehavreplanter kan overleve sprøjtningen, særligt ved sene sprøjtninger på store flyvehavreplanter.

Alle marker skal ses efter - også brakarealer, sprøjtefrie zoner og vandløbsbræmmer. Det er vigtigt at gennemgå de steder, hvor der plejer at være flyvehavre. Efter behandling med midler med delvis virkning mod flyvehavre, kan flyvehavre ofte findes som lavere planter nede i afgrøden.

En kikkert vil i øvrigt være et godt hjælpemiddel ved afsøgning for flyvehavreplanter. Hvor der findes flyvehavre, bør lugningen gentages efter 10-14 dage for at få "efternølerne" med. Her kan funktionen med hotspot i farmtracking med fordel anvendes, så det er lettere at genfinde stedet hvor der var flyvehavre. Benyt også lejligheden til at afluge pionerer og evt. overlevende planter af besværlige græsser, som f.eks. ital. rajgræs og agerrævehale, hvor dette er muligt

Kontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen giver ikke en bestemt frist til at afluge flyvehavre, da planterne ikke må findes. Dvs. så snart planterne er synlige, skal de afluges.

Ikke krydsoverensstemmelse

Bekæmpelse af flyvehavre er ikke længere omfattet af KO.

Du kan læse mere om reglerne vedr. flyvehavre på **Landbrugsstyrelsens hjemmeside** (<http://1.naturerhverv.fvm.dk/Flyvehavre.aspx?ID=12999>) eller i **Bekendtgørelse** (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176030>) om flyvehavre.

Billede 2: Flyvehavre i vårbyg. Foto Henning Frostholt, SAGRO

Bekæmpelse af kvik og rodukruddt før høst

Af planterådgiver Henning Frostholt

Kvikbekæmpelse med glyphosat før høst er meget effektivt i foderafgrøder. Hvis tidsler og andre rodukruddtsarter er i vækst før høst, er der også god effekt mod disse. **HUSK** glyphosat må ikke anvendes i afgrøder til konsum f.eks maltbyg, grynhavre, brødkorn og ej heller i fremavlskorn.

Selvom vi kun skriver midten af juni er vinterbyggen ved at være moden til behandling med glyphosat. Der sprøjtes, når kornet er så modent, at kernerne vanskeligt kan deles med en negl. Dette udviklingstrin nås normalt 2-3 uger før forventet høsttidspunkt. Vandindholdet i afgrøden vil da være under 30 procent. Forsøgsmæssigt er der kun fundet beskedne udbyttetab ved sprøjtning, når vandindholdet er 40 procent og derunder. Denne vandprocent nås normalt 3-4 uger før høstmodenhed. Sprøjtefristen er 10 dage før høst.

Behandling er mest effektiv, hvis den udføres som morgensprøjtning for at udnytte luftfugtigheden – men sprøjt ikke på drivvåde planter. De fleste produkter er regnfaste indenfor 4-6 timer. Vi anbefaler, at der så vidt muligt ikke bruges mere end 150 l vand pr. ha, og at behandlingen foretages med en hastighed på 6-7 km/t.

Billede 1 Agertidsler i vårbyg (Foto: Marie Uth).

Dosis

Mod kvik før høst anbefales ca. 1.000 g aktivstof pr. hektar, svarende til 3 l/ha af et 360 grams glyphosat-produkt (se oversigt over midler i tabel 1). Tidsler, svinemælk og andre rodukruddtsarter kan også bekæmpes med glyphosat, men tokimbladede arter kræver generelt en højere dosering af glyphosat end kvik. Roundup Flex og Roundup PowerMax har som de eneste glyphosatprodukter en max. dosis før høst på 1.440 gram pr. ha. Desuden er de færdigformulerede, så der skal kun tilsættes additiver ved lave doseringer.

Additiver

Under tørre forhold sikres effekten af 360 grams glyphosatprodukter ved at tilsætte 1,0-2,0 kg teknisk ren ammoniumsulfat eller tilsvarende mængde flydende ammoniumsulfatopløsning (svovlsur ammoniak) + 0,2 liter spredeklæbemiddel pr. hektar. Tilsætning af ammoniumsulfat ophæver endvidere den negative effekt af hårdt vand og okkerholdigt vand. I SAGROs område er der ofte en del okker i vandet, hvorimod kalk sjældent er et problem. Der findes også andre additiver som f.eks. NovaBalance, pH-Fix 5 og X-Change, som ophæver effekten af hårdt vand, og prisen er sammenlignelig med ammoniumsulfat + spredeklæbemiddel.

Tabel 1 Løsningsforslag til bekæmpelse af ukrudt før høst. Det er vigtigt at medtage relevante additiver (se tekst). Doseringen mod kvik afhænger af mængden af kvik. Der findes en række produkter med 360 g glyphosat pr. l. I denne tabel er Roundup Bio valgt som eksempel på disse (kilde: Seges).

Middel	Ukrudt	Anbefalet dosis (pr. ha)	Max dosis i korn før høst, l/ha (g/ha)	Gram glyphosat pr. l	Bemærkninger
Roundup Bio	Kvik	2-3	3,0 (1080)	360	Additiver sikrer effekten. Regnfast efter 6 timer
	Tidsler, mv.	3			
Glyfonova 450 Plus	Kvik	1,6-2,4	2,4 (1080)	450	Additiver sikrer effekten. Regnfast efter 6 timer.
	Tidsler, mv.	2,4			
Roundup Flex	Kvik	1,5-2,25	3,0 (1440)	480	Regnfast efter 4 timer
	Tidsler, mv.	3			
Roundup PowerMax	Kvik	1-1,5	2,0 (1440)	720	Regnfast efter 1-4 timer
	Tidsler, mv.	2			

Kilde: Seges

Regler for slåning af støtteberettigede arealer med græs

Af planterådgiver Henning Frostholt

I grundbetalingsordningen skal aktivitetskravet på græsarealer overholdes med mindst én årlig slåning, for at arealer med græs er støtteberettigede.

Oversigt over slåningsreglerne

Støtteberettiget areal anmeldt som:	Krav til årlig slåning	Slåningsperiode	Forbudsperiode	Må afslået materiale fjernes?
Græsarealer Omdriftsgræs Permanent græs	Ja	1. juni – 15. sept.	Nej	Ja
Græsarealer med tilsagn om 5 årig pleje af græs	Ja	21. juni – 15. sept.	Ja 1. maj – 20. juni	Ja, det skal fjernes!

Tjek altid eget tilsagn - der kan evt. være andre betingelser.

Slåning kan erstattes af afgræsning

Ved afgræsning er det en betingelse, at arealerne fremstår anvendt til afgræsning 15. september. Det betyder at afgræsningen skal foregå jævnt over hele arealet, og med en sådan intensitet, at plantedækket ikke er mere end 40 cm højt. Der accepteres dog mindre områder på under 100 m² med en plantehøjde på over 40 cm.

Hvis slåning eller afgræsning ikke er mulig, hvad så?

Hvis det viser sig hen over året, at slåningskravet ikke kan overholdes, så er arealet ikke støtteberettiget til grundbetaling. Marken, eller dele af marken, bør derfor trækkes ud som støtteberettiget for at undgå sanktion i arealstøtten.

PAS PÅ - brakmarkerne

En brakmark kan godt umiddelbart ligne en græsmark, men hvis marken i fællesskemaet er anmeldt som brakmark, må den ikke slås før efter den 1. august og græsset må ikke fjernes eller afgræsses.

Vanding uge 24

Med lidt regn i den forgangne weekend og lavere temperaturer er det blevet lidt nemmere for vandingsmaskinerne at følge med. Der er desværre ikke udsigt til regn af betydning, så der skal vandes med uformindsket styrke. Vandingen i de forskellige afgrøder skal forsættes indtil 3 uger før forventet høst. Dermed skal vinterraps og vinterbyg forsat holdes vandet. Rækkefølgen er frøgræs, vinterhvede, vårbyg/havre, vinterbyg, vinterraps og rug.

Slår kvoten til?

Ved du på nuværende tidspunkt, at din tilladelse er for lille til at række vandingssæsonen ud, så er det nu, du skal søge om dispensation til at bruge mere vand. Vi har ringet rundt til kommunerne i vores område, og indtrykket er, at man vil gøre alt for at foretage en hurtig sagsbehandling, hvis du søger om mere vand. Der er desværre ingen umiddelbare dispensationsmuligheder, så kommunerne skal vurdere på, om der er mulighed for, at give mere vand i det enkelte tilfælde.

ARRANGEMENTER OG KURSER

GØRDING – sortsdemo i samarbejde med Danish Agro

Tid: Tirsdag den 19. juni kl. 19.00-21.30

Sted: Vejrupvej 14, Gørding

Her fremvises aktuelle sorter i vårsæd, hvor fokus er udbytte, sygdomsresistens og gode dyrkningsegenskaber.

Læs mere på **sagro.dk** (<http://www.sagro.dk/arrangementer/goerding-sortsdemo-i-samarbejde-med-danish-agro>)

HJERM – Planteaften Ytteborg 2018

Tid: Onsdag den 20. juni kl. 18.30

Sted: Ytteborg, Hjermvej 94, 7560 Hjerm

Tema: Gylle og vårsæd. Hvordan udbringes gylle bedste, både mht. udnyttelse og minimering af trafikskader?

Læs mere på **sagro.dk** (<http://www.sagro.dk/arrangementer/hjerm-planteaften-ytteborg-2018>)

© SAGRO Publikationer - 2019